

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Kdy vzniká nárok na předčasný důchod?

Právní úprava týkající se sociálního zabezpečení je v posledních letech ve velkém legislativním pohybu a protože ne každý má možnost sledovat, zda ta či ona novela byla přijata (např. zákon o důchodovém pojištění byl jen v roce 2001 novelizován čtyřmi zákony), zaměříme se v dnešním článku na problematiku předčasného odchodu do důchodu a na podmínky, které jsou s tím spojené.

Právní úprava týkající se sociálního zabezpečení je v posledních letech ve velkém legislativním pohybu a protože ne každý má možnost sledovat, zda ta či ona novela byla přijata (např. zákon o důchodovém pojištění byl jen v roce 2001 novelizován čtyřmi zákony), zaměříme se v dnešním článku na problematiku předčasného odchodu do důchodu a na podmínky, které jsou s tím spojené.

Obecně se dá říci, že vznik nároku na starobní důchod je podmíněn potřebnou dobou pojištění a věkem pojištěnce. Zákon o důchodovém pojištění v § 29 stanoví podmínky pro vznik nároku na běžný starobní důchod a stanoví, že pojištěnec má nárok na starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně:

- a) 25 let a dosáhl aspoň věku potřebného pro vznik nároku na starobní důchod, nebo
- b) 15 let a dosáhl aspoň 65 let věku, pokud nesplnil podmínky podle písmene a).

Vznik nároku na předčasný starobní důchod (§30 zákona o důchodovém pojištění) je podmíněn následujícími skutečnostmi:

I. Pojištěnec má nárok na starobní důchod před dosažením důchodového věku, jestliže:

- a) získal dobu pojištění nejméně 25 let,
- b) byl veden nepřetržitě po dobu nejméně 180 kalendářních dnů v evidenci uchazečů o zaměstnání u úřadu práce, a
- c) ke dni uplynutí doby podle písmene b) do dosažení důchodového věku mu chybí nejvýše dva roky.

II. Pojištěnec má nárok na starobní důchod před dosažením důchodového věku též, jestliže:

- a) získal dobu pojištění nejméně 25 let,
- b) ke dni, od něhož má být starobní důchod přiznán, je poživatelem částečného invalidního důchodu nebo se mu částečný invalidní důchod nevyplácí z důvodů uvedených v § 46 odst. 1 písm. c) nebo § 46 odst. 2, a
- c) ke dni uvedenému v písmenu b) do dosažení důchodového věku mu chybí nejvýše dva roky.

III. Pojištěnec má nárok na starobní důchod před dosažením důchodového věku též, jestliže:

- a) získal dobu pojištění nejméně 25 let,
- b) pobíral plný invalidní důchod nepřetržitě aspoň po dobu pěti let, a
- c) nárok na plný invalidní důchod pobíraný po dobu uvedenou v písmenu b) zanikl a ke dni odnětí tohoto důchodu do dosažení důchodového věku mu chybí nejvýše pět let.

Zákon o důchodovém pojištění stanoví, že nárok na starobní důchod podle bodu II a III vzniká, splní-li se podmínky uvedené v těchto odstavcích do 31. prosince 2006.

Vedle výše uvedených podmínek lze odejít do předčasného důchodu i za podmínky (§31 zákona o důchodovém pojištění): a) získal dobu pojištění nejméně 25 let, a b) do dosažení důchodového věku mu ode dne, od něhož se starobní důchod přiznává, chybí nejvýše tři roky.

Každému je asi známá skutečnost, že výše důchodu v případě předčasného odchodu do důchodu není

stejná jako v případě standardního důchodu, a to z důvodu, že zákon o důchodovém pojištění stíhá odchod do předčasného důchodu sankcí, jež snižuje výši vypláceného starobního důchodu. V případě odchodu do předčasného důchodu podle § 30 zákona o důchodovém pojištění je snížení důchodu dočasné a v případě odchodu do předčasného důchodu podle § 31 zákona o důchodovém pojištění se jedná o snížení trvalé. Protože výpočet přiznaného důchodu je poměrně složitá záležitost, předkládáme pro srovnání výhodnosti předčasného důchodu údaje obsažené v článku „Vyplatí se předčasný důchod?“, otištěném v Právním rádci č. 11/2001, jehož autorem je Josef Trnka. V případě odchodu do standardního důchodu bude výše vypláceného důchodu 100%, v případě odchodu do předčasného důchodu dle § 30 bude výše vypláceného důchodu 93,49% standardního důchodu (penalizace trvá pouze po období maximálně dvou let) a v případě odchodu podle § 31 bude výše vypláceného důchodu ve výši 90,33% standardního důchodu.

Závěrem je třeba připomenout, že uvedené údaje jsou pouze orientační a mohou se u každého pojištěnce různit, a proto i konečný výsledek nemusí ve všech ohledech odpovídat výše nastíněnému poměru.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)